వదిలేయవలసింది వదిలేయండి అంటే కర్మఫలితం గొడవ వదిలేయండి. ఒకోసారి మనం అనుకొన్నది వస్తుంది, ఒకోసారి అనుకొన్నది రాదు, ఒకోసారి తక్కువ వస్తుంది, ఒకోసారి ఎక్కువ వస్తుంది. ఒకోసారి అసలు రాదు, ఇదంతా ఈశ్వరుడి చేతిలో ఉంది కాబట్టి మీరు దానిని వదిలేయండి. కర్మ చేయటం వలన అశాంతి రాదు, కర్మఫలం మీద కాంక్ష ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు అశాంతి వస్తుంది. పట్టించుకోవలసింది పట్టించుకోండి, వదిలేయవలసింది వదిలేయండి ఈ రెండు మాటలు మీకు అర్థమైతే మరణానంతర జీవితం మాట ఎలా ఉన్నా ఈ ప్లానెట్ మీద మీరు బతికిఉన్న రోజులు సుఖంగా, శాంతిగా బతకవచ్చు.

(సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు, 17-12-2007, భీమవరం)

ప్రియమైన ఆత్మబంధువుల్లారా,

మనం చివరిరోజులలో భక్తిని పెంచుకోవాలి. ఒంటిగంట దాటాక సూర్యుడు అస్తమించేవైపుకు వెళతాడు. మన జీవితాలు కూడా అంతే 50 ఏళ్ళు దాటాక మనకు అస్తమించే రోజులు అంటే ఇంక పోయేరోజులే కాని వచ్చేరోజులు కాదు. 50 ఏళ్ళకు ముందు భక్తి ఉండకూడదు అని కాదు కనీసం 50 ఏళ్ళు జీవించిన తరువాత అయినా మనం ఏ వృత్తిలో ఉన్నా కూడా భక్తిని హితవు చేసుకొని జాగ్రత్తగా పెంచుకొంటూ రావాలి. ఏదో ఇడ్లీ తిన్నట్లు, అన్నం తిన్నట్లు ఇది ఒక్క రోజులో రాదు. సత్పురుషుల సహవాసం చేస్తూ, ఎప్పుడైనా దగ్గరలో ఉన్న గుడిలో పదినిమిషాలు కూర్చొంటూ, ఉపయోగపడే గ్రంథాలను చదువుకొంటూ, గొప్పలకు గౌరవాలకు వెళ్ళకుండా జీవిస్తూ సాధనా సంస్కారాన్ని నెమ్మదిగా పెంచుకోవాలి. ఇది జనంవలన, ధనంవలన వచ్చేదికాదు. జాగ్రత్తగా మనం అనాత్మను విడిచిపెట్టి ఆత్మను ధ్యానం చేసుకొంటూ చివరిరోజులు వచ్చేసరికి మనం ఏదికాదో దానితో తాదాత్మ్యం తగ్గించుకొని ఏదిఅవునో దాని దగ్గరకు జరుగుతూఉండాలి. రామకృష్ణపరమహంసగారు భోదిస్తూ భోదిస్తూ మధ్యలో ఆగిపోతూ ఉండేవారు. ఆయనకూడా ఎప్పడూ మహేంద్రనాథ్ గుప్తా అని ఒక రిటైర్డ్ హెడ్‌మాష్టారు ఉండేవారు. ఏమిటి గుప్తా నన్ను ఏమి చెప్పమంటారు మీకు. నాకో శరీరం ఉందని మరుపు వచ్చేస్తోంది. ఇలా మరుపు వస్తూ ఉంటే నేను మీకు ఏమి భోదిస్తాను అనేవారు. మహేంద్రనాథ్! నాలో ఏదైనా కొంచెం అహంకారం మీకు కనిపిస్తోందా? అసలు అహంకారం లేకుండా నేను ఉన్నానా? అంటే నూటికి నూరు పాళ్ళు అహంకారం లేకుండా మీరు లేరు, కొంచం కనిపిస్తోంది అన్నారు హెడ్‌మాష్టారు. మీరు అవతారపురుషులు, దానిని మీరు పోగొట్టుకోవాలంటే పోగొట్టుకోగలరు కాని మాకు భోదించటానికి ఆ తెరను అడ్డుపెట్టుకొంటున్నారు అని చెప్పారు. మహేంద్రనాథ్ గుప్తా! నాకు ఎంతోకొంత అహంకారం ఉందని నువ్వు చెపుతున్నావు, అది నిజమే. కాని అది నేను అట్టి పెట్టుకోవటం లేదు, దేవుడే కావాలని అట్టిపెట్టాడు. ఆ చిన్న తెర లేకపోతే మీకు భోదించేవాడు ఎవడూ కనబడడు. నేను అట్టిపెట్టుకొన్నానని నువ్వు చెపుతున్నావు, నాకెందుకు వాడే

అట్టిపెట్టాడు, మీకు భోదించటానికి ఈశ్వరుడు నన్ను అలా తొక్కిపెట్టాడు.

మీకు చివరిశ్వాసలో ఏ తలంపు అయితే ఉందో దానికి అనుకూలమైన జన్మ వస్తుంది అని పరమాత్మ చెప్పాడు, అంటే అది నీకు పరీక్ష టైము, ప్రాణం పోయే టైములో ఏ ధ్యాసలో ఉన్నావు అనేది పరీక్ష, దానిని బట్టి జన్మ వస్తుంది. భాగవతంలో అజామీళుడు అనేవాడి గురించి వస్తుంది. వాడు పెద్ద భక్తుడు కాదు. వాడి కొడుక్కి నారాయణుడు అని పేరు పెట్టుకొన్నాడు. వాడు చివరి రోజులలో మంచం పట్టాడు. వాడికి ఏదైనా కావలసివస్తే నారాయణ, నారాయణ అనేవాడు. అందుకే భగవంతుడి పేరు పెట్టుకొంటారు. చివరకు వాడి ప్రాణం పోయేటప్పుడు కూడా నారాయణ, నారాయణ అంటూ చనిపోయాడు. చివరలో ఏదో రూపంలో నారాయణ స్మరణ వచ్చింది కాబట్టి వాడికి ఉత్తమలోకం వచ్చింది. జీవితం పొడుగునా జపాలు చేసి, ధ్యానాలు చేసి, త్యాగాలు చేసిన మహాత్ముడు ఒకడు ఉండేవాడు, వాడి పేరు జడభరతుడు. ఎన్ని ఉపవాసాలు చేసేవాడు అంటే సంవత్సరం పొడుగునా అన్నం తినేరోజులు తక్కువ, అన్నం తినని రోజులు ఎక్కువ ఉండేవి. ఎప్పుడు ఈశ్వరధ్యానంలో ఉండేవాడు. చివరిరోజులలో ఏమైంది అంటే వాడు ఒక కుంటి లేడిని చూసాడు, దాని ప్రాణం పోతూ ఉంటే రక్షించాడు, దానికి ఒక పిల్ల ఉంది. మామూలుగా ఆయన జపం చేసుకొంటూ, వాటికి తిండి పెడుతూ ఉండేవాడు. కాని ప్రాణం పోయేటైములో వాటి ధ్యాస విడిచిపెట్టలేక నేను ఇంతకాలం చూసాను, ఈ లేడిని, లేడిపిల్లను ఎవరు చూస్తారు అనుకొంటూ నారాయణ నారాయణ అనే బదులు లేడి లేడి అనుకొంటూ ప్రాణం విడిచిపెట్టాడు. వాడికి వ్యామోహం అలా వచ్చింది. చివరలో ఆ లేడి గొడవ రావటం వలన వాడికి తరించటానికి ఇంకో రెండు జన్మలు పట్టింది. చివరి రోజులలో మనం లోపల ప్రిపేర్ అవుతూ ఉండాలి. జీవితం పొడుగునా మనం కష్టపడి సాధనలు చేసినా చనిపోయే టైములో ప్రకృతివాసన వచ్చేస్తే మరల తదనుగుణమైన జన్మ వచ్చేస్తుంది. అందుచేత తలంపుల విషయంలో బహుజాగ్రత్తగా ఉండాలి.

భగవంతుడు విశ్వాత్ముడు. ఆయన మీ హృదయంలో ఉన్నాడు, నా హృదయంలో ఉన్నాడు, ప్రపంచం అంతా వ్యాపించి ఉన్నాడు. మనో దేహములతో సంబంధం లేకుండా, గుణాలతో సంబంధం లేకుండా అందరి హృదయాలలో ఏ చైతన్యం అయితే ఉందో, ఏ ఆత్మ అయితే ఉందో అదే విశ్వాత్మ. నువ్వు నాలో కూడా ఉన్నావు కదా. నువ్వు నాకు వేరుగా ఉన్నంత సేపు ఏదో అడగాలని అనిపిస్తూ ఉంటుంది. నువ్వు నాకు స్వరూపంగా వ్యక్తమైతే వేరుభావన నశిస్తుంది, అప్పుడు నాకు అమృతానుభవం కలుగుతుంది. భగవంతుడు మన మాటను చూడడు, మన హృదయాన్ని చూస్తాడు, మన సాధన, సంస్కారం చూస్తాడు. మనం ఒకటి నేర్చుకోవాలి. మన ఇంట్లో అందరం ఒక రోజు చనిపోము. ఎవరికి టైము వచ్చినప్పుడు వారు పోతూఉంటారు. వారు వెళ్ళిపోయినప్పుడు మనకు దుఃఖం రాకుండా

ఈలోపుగా మనం ప్రిపేర్ అవుతూ ఉండాలి.

నేను అనేది ఒక తలంపు, నాది అనేది ఒక తలంపు. ఈ రెండు తలంపులు ఉన్నంత కాలం వాడు శవాలను మోస్తూఉండవలసిందే, వాడు సంసారంలో నుండి బయటకు వచ్చే అవకాశం లేదు. ఈ రెండు తలంపులు వచ్చాకే మిగతా తలంపులు అన్నీ వస్తాయి. మనలను ఎవరు సంకెళ్ళు పెట్టి స్థంబానికి కట్టేయనక్కరలేదు. మొదట నేను అనే తలంపు వస్తుంది, అది రాగానే దేహానికి చుట్టేస్తుంది. తరువాత నాది అనే తలంపు వస్తుంది, అది మన దేహానికి సంబంధించిన వాళ్ళతో ముడివేసేస్తుంది. ఈ రెండు తలంపులు ఉన్నంతకాలం మీరు చనిపోయి మంచిలోకాలకు వెళ్ళినా, చెడులోకాలకు వెళ్ళినా సంసారం మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టదు, ఇందులో రాజీలేదు. ఈ రెండు తలంపులు విడిచిపెట్టకుండా మీకు స్వర్గరాజ్యం వచ్చేస్తుంది, నిర్వాణసుఖం వచ్చేస్తుంది అని చెప్పి మిమ్మల్ని నేను మోసం చేయలేను. మనం ప్రిపేర్ అవ్వటం ఎలాగ అంటే ప్లీడరుగారు ఉన్నారు అనుకోండి, మన లోపల ఏ ఈశ్వరుడు అయితే ఉన్నాడో ప్లీడరు గారిలో కూడా ఆయనే ఉన్నాడు. ఆయన రూపం, ఆయన గుణాలు ఇవి ఏమీ ఆయన కాదు. అందుచేత ప్లీడరు గారిని చూసేటప్పుడు ఆయన రూపాన్ని, గుణాలను చూడకుండా ఆయన లోపలఉన్న ఈశ్వరుడిని చూడటం నేర్చుకోవాలి ఎందుచేతనంటే ఈశ్వరుడు ఒక్కడే నిజం, ప్లీడరుగారి రూపం, గుణాలు నిజం కాదు. ప్లీడరుగారు జీవించి ఉండగా ఆయన లోపలఉన్న ఈశ్వరుడిని చూడటం నేర్చుకొంటే, ప్లీడరుగారు దేహం ఉన్నప్పుడు ఎలా ఉంటామో, ఆయన దేహం పోయినా అలానే ఉండగలము. మన కుటుంబసభ్యులు అయినా అంతే. వారు రకరకాలుగా ఉంటారు. వారి రూపాలను, గుణాలను చూడకుండా అంతర్యామిగా ఉన్న పరమాత్మను చూడటం నేర్చుకొంటే వారు బతికి ఉన్నప్పుడు ఎలాగ ఉంటామో వారు చనిపోయినా అలాగే ఉంటాము. మన దేహప్రారబ్దాన్ని బట్టి కుటుంబసభ్యులు సిద్ధమవుతారు, అది ఈశ్వరుడు నియమిస్తాడు, వాడే పురుషుడు. పురుషుడు అంటే మగవాళ్ళు అని కాదు, పురములో అంతర్యామిగా ఉన్నవాడు. వాడే పరమాత్మ.

మన ఇంట్లోమనుషులు కూడా రకరకాల గుణాలతో ఉంటారు. వారితో వెళ్ళి కలిసిపోవద్దు, వారిపట్ల నీ డ్యూటీ చెయ్యి, నీ హృదయాన్ని నాకు ఇయ్యి, నన్ను ప్రేమించు, నా నామాన్ని జపించు, నీకు మోక్షదాతను నేనే, నేను ఏ పని చేయమన్నానో అది నీకు ఇష్టం లేకపోయినా హితవుచేసుకొని చెయ్యి, నన్ను గౌరవించు, ఇలా చెయ్యగా చెయ్యగా మీ ఇంట్లో వారి మీద ఇష్టం తగ్గుతూ ఉంటుంది, నామీద ఇష్టం పెరుగుతూ ఉంటుంది. అలా నా మీద ఇష్టం పెరగగా, పెరగగా కొంతకాలానికి మీరు పవిత్రులు అవుతారు, మీకు ఏకాగ్రత కలుగుతుంది, మీరు నా స్వరూపాన్ని పొందుతారు. నా హృదయంలో ఏ నిజం అయితే ఉందో మీ హృదయంలో కూడా అదే ఉంది. మీరు నన్ను ప్రేమిస్తూ ఉంటే దానిని వంపు

పెట్టుకొని మీ హృదయంలో ఉన్న నిజానికి మీ కళ్ళు తెరిపిస్తాను, అదే మీకు కడసారి జన్మ అంటున్నాడు పరమాత్మ. మీ హృదయంలో ఉన్న నిజమే శరీరం ధరించి మీకు భోదించటానికి వచ్చింది కాని కర్మను అనుభవించటానికి వచ్చిన దేహం కాదు. మనం పూర్వజన్మలో చేసిన కర్మ బ్యాంక్‌లో ఉంటుంది, అది ఇప్పడు అనుభవిస్తున్నాము. ఇప్పడు మరల కర్మ చేస్తున్నాము, అది బ్యాంక్‌లో పడుతుంది, వచ్చే జన్మలో అనుభవిస్తాము. నాకు అనుభవించటానికి బ్యాంక్‌లో కర్మ లేదే అంటున్నాడు పరమాత్మ. ఈ లోకంలో నేను పని చేసి సంపాదించవలసింది అంటూ ఏమీ లేదు. ఏదో నాకు లేకపోతే కదా కొత్తగా సంపాదించటానికి, పరమాత్మ అంటే అంతా తానే. అంతా తానే అయినవాడికి ఇంక కొరత ఏముంటుంది. అయినా ఎందుకు పనిచేస్తున్నాడు అంటే లోక కళ్యాణం కోసం, ఈ జీవకోటిని మోక్షం వైపుకు తిప్పటంకోసం పనిచేస్తున్నాడు. వాడు దేవుడు.

ఉన్నది ఈశ్వరుడు ఒక్కడే. ఆయనకు భిన్నంగా ఏదీ లేదు. ఆయనకు తెలియకుండా ఏదీ జరగటం లేదు. జరిగేదంతా ఆయన సంకల్పం, అనుకొనేది మన సంకల్పం. నీకు నేను అనే తలంపు, నాది అనే తలంపు ఉన్నంతకాలం ఈ విషయం నీకు ఎన్ని సార్లు చెప్పినా అది నీకు అర్థం కాదు, నీ బుద్ధికి స్పష్టతరాదు. మీరు ఒకటి గుర్తు పెట్టుకోండి. మీ గురువులు ఎవరైనా, మీరు ఏ మార్గంలో ప్రయాణం చేస్తున్నా, మీరు ఏ మతంలో ఉన్నా, నిష్కామకర్మ చేసినా, గుడులు చుట్టూ తిరిగినా, ఏ సాధనలు చేసినా వీటి అన్నింటి యొక్క ప్రయోజనం ఏమిటి అంటే నేను, నాది అనే ఈ రెండు తలంపులు తగ్గించుకొంటూ రావాలి. నేను అనే తలంపు వచ్చింది అనుకోండి ఈ శరీరాన్ని చుట్టేసుకొంటుంది. ఫలానా రూపం నాది, ఫలానా నామం నాది, ఫలానా వృత్తి నాది, నేను అంతటి వాడిని అని ఇలా ఏదో ఒకటి నువ్వు కానిదానితో చుట్టబెట్టేసుకుంటుంది. ఇలా నువ్వుకానిదానితో చుట్టబెట్టేసుకొని, నువ్వు ఏదిగా ఉన్నావో దాని తాలుక ఎరుక లేకుండా కోట్లాది జన్మలు కొట్టుకొనిపోతావు. గురువు అంటే మన నిజమైనఇంటికి మనలను తీసుకొని వెళ్ళేవాడే గురువు. మిమ్మల్ని ఎవరో తీసుకొని వెళ్ళి దట్టమైన అడవిలో వదిలేసారు అనుకోండి. ఇల్లు మనది అయినా మన ఇంటికి మనం రాలేము. ఆ అడవిలో నుండి ఎవడో ఒకడు మనకు దారి చూపించాలి. అజ్ఞానం మనలను తీసుకొని వెళ్ళి కటికచీకటిలో వదిలేసింది. లోతుగా పాతుకుపోయిన అజ్ఞానంలో నుండి, అవిద్యలోనుండి మనలను బయటకు తీసుకొని వచ్చి మన నిజమైన ఇంటికి మనలను జేర్చేవాడే గురువు. ఈశ్వరానుగ్రహం మనలను ఉద్ధరించాలనుకొంటే సునామీ కిందవచ్చి ఉద్ధరిస్తుంది. మహాచైతన్యం ఒక సునామి కింద వచ్చి మనలను అనుగ్రహించి హృదయంలో ఉన్న నిజంలోనికి మేల్కొనేటట్లు చేయాలిగాని దైవానుగ్రహం ముందు మనం 90 జన్మలలో 90 రకాల సాధనలు చేసినా, పూజలు, జపాలు చేసినా ఇవి అన్నీ ఆ మహాఅనుగ్రహం ముందు ఎందుకు పనికిరావు. ఒక్క క్షణం మనలో ఉన్న మహాచైతన్యం సునామి కింద వచ్చి మనలను స్వాధీనం చేసుకొంటే ఒక్క జంప్‌లో మనలను అజ్ఞానంలో నుండి

జ్ఞానంలోనికి, అసత్యంలోనుండి సత్యంలోనికి గెంటేస్తుంది. ఇక్కడ పరమాత్మ ఏమని చెపుతున్నాడు అంటే నన్ను ప్రేమించమని ఎందుకు అడుగుతున్నాను అంటే నన్ను ప్రేమిస్తూ ప్రేమిస్తూ బయట ఆకర్షణలను తగ్గించుకొని ఈశ్వరుడిపట్ల ఆకర్షణ పెంచుకొంటే నీ హృదయంలో ఉన్న నిజం దగ్గరకు చేరుకొంటావు. అందుకు నన్ను ప్రేమించమని అడుగుతున్నాను.

మీకు నెగిటివ్‌థింకింగ్ వద్దు. మీరు పాజిటివ్‌గా మాట్లాడండి, పాజిటివ్‌గా ఆలోచించండి, మీ జీవితవిధానం అంతా పాజిటివ్‌గా ఉండాలి, అదే నిజమైన సాధన. మన శరీరం చనిపోయాక బంధువులతోటి, స్నేహితులతోటి, విరోధులతోటి, పరిసపరాలతోటి అందరితోటి సంబంధం తెగిపోతుంది. ఒక్క గురువుతో తప్పించి అన్నింటితోటి సంబంధం తెగిపోతుంది. గురువు అంటే ఆత్మ. మనం ఆత్మ అయి ఉన్నాము. మనం ఏదిగా ఉన్నామో అదే గురువు కాబట్టి దాని గుర్తింపు వచ్చేవరకు ఆ జన్మకు ఆజన్మ మనలను వెంటాడుతూ ఉంటాడు. ఆయనకు పనిలేకపోయినా మనతో మాట్లాడుతూ, మనతో తిరుగుతూ మనకు తెలియకుండా మన మనస్సును హృదయగుహలోనికి నెట్టేస్తాడు, వాడు గురువు. భగవంతుడిని జపిస్తున్నాము, భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తున్నాము అయినా, మాకు సంతృప్తి కలగటం లేదు అని భగవాన్‌తో అంటే భగవాన్ ఏమి చెపుతున్నారు అంటే నువ్వు ఏ భగవంతుడినైతే జపిస్తున్నావో వాడు నిజంగా ఉన్నాడనే విశ్వాసం నీకు ఉందా? ఎందుకీ బుడబుక్కల మాటలు. దేవుడనే వాడు ఒకడు ఉన్నాడు అనే నమ్మకం నీకు పూర్తిగా కుదరాలి. గీతలో పరమాత్మ ఏమని చెప్పాడు అంటే ఒకడు ఎంత అనాచారి అయినప్పటికీ, వాడికి ఎన్ని చెడుగుణాలు ఉన్నప్పటికీ భగవంతుడనే వాడు ఒకడు ఉన్నాడు అని సజీవమైన విశ్వాసం ఉన్నవాడు సాధనలు చేసేవారికంటే ముందు బాగుపడతాడు. ఈ గుడులు, గోపురాలు కట్టించిన వారికంటే ముందు బాగుపడతాడు. మనం నోటితో దేవుడు ఉన్నాడని చెపుతాము, హృదయంతోటి లేడు అంటాము.

మనుషులకంటే పశువులు మెరుగు అని ఈమధ్య ఒక పశువుల డాక్టరుగారు నాతో చెప్పారు. మీరు వంద ఎకరాలు సంపాదించి ఇచ్చినా వారికి కృతజ్ఞత ఉండదు, మేము ఎప్పుడైనా వాటి రోగం తగ్గిస్తే, ఎప్పుడైనా తెలగపిండి పెడితే మమ్మల్ని చూసి కళ్ళనీరు కారుస్తాయి. పశువులకు ఉన్న కృతజ్ఞత మనుషులకు ఉండదు అని చెప్పారు. ఉన్నదేదో ఉంది. అది మన కళ్ళకు కనబడటం లేదు, మన బుద్ధికి అందటం లేదు కాబట్టి అది ఉన్నా లేదు అనుకొంటున్నాము. జ్ఞానం అంటే ఏమిటి అంటే ఉన్నదేదో ఉంది, ఉన్న దానిని మనం కనిపెట్టనక్కర లేదు, ఉన్నది ఉన్నట్లుగా మీరు అనుభవంలోనికి తెచ్చుకోవటమే జ్ఞానం. అప్పటివరకు మనం కోటి జన్మలు ఎత్తినా అజ్ఞానంలో నుండి జ్ఞానంలోనికి రాలేము. ఆహారనియమం అవసరమని భగవంతుడు చెపుతున్నాడు. ఆహార నియమం ఎందుకు

అంటే ఆహారంలో నియమంగా ఉన్నవాడు కామాన్ని జయిస్తాడు. సజ్జనసాంగత్యం ఎందుకు చెయ్యమని చెపుతున్నారు అంటే సజ్జనసాంగత్యం వలన జ్ఞానం సంపాదించాలనే జిజ్ఞాస కలుగుతుంది. నోటితో చెప్పిన మంచిమాటకాని, చేతితో చేసిన మంచిపనిగాని, మీకు వచ్చే మంచి తలంపులు గాని ఇవి ఏమీ వృధా అవ్వవు. ఒకవేళ వెంటనే మోక్షం రాకపోయినా, ఇదంతా వచ్చే జన్మలో సాధనకు మనకు కలిసివస్తుంది. భగవాన్ ఏమి చెప్పారు అంటే స్వప్నం పొట్టిగా ఉంటుంది. జాగ్రదవస్థ పొడుగ్గా ఉంటుంది కాని ఇదెంత అబద్ధమో, అది కూడా అంతే అబద్ధం. మెలుకువలో నిద్రపోవటం నేర్చుకోండి మీకు తొందరగా జ్ఞానం కలుగుతుంది. మీకు ఉన్నవస్తువు ఉన్నట్లుగా తెలిసేవరకూ లేనిది ఉందనుకోవటం మానరు. ఒకవేళ ప్రారబ్ధకర్మ మిమ్మల్ని మొట్టికాయలు మొట్టినా ఉన్నది ఉన్నట్లుగా మీకు వ్యక్తమయ్యేవరకు లేనిది ఉందనుకోవటం మనం మానము. అజ్ఞానాన్ని జ్ఞానం అనుకొంటాము, మంచికాని దానిని మంచి అనుకొంటాము, ఏదైతే మనకు శాంతి ఇవ్వదో అది శాంతి ఇస్తుంది అని అనుకొంటాము, చివరకు పరిణామంలో మనకు అశాంతి మిగులుతుంది. పరమాత్మను తెలుసుకొనే వరకు ఈ జీవకోటికి శాంతి లేదు.

నదులు వెళ్ళి సముద్రంలో చేరిపోయాక అమ్మయ్య మన ప్రయాణం పూర్తి అయిపోయింది అని ఎలా అనుకొంటాయో అలాగే నీ హృదయంలో అంతర్యామిగా ఉన్న పరమాత్మలో ఐక్యంఅయ్యేవరకు ఈ ప్రయాణం ఆగదు, అప్పటివరకు ఒడ్డుకు వచ్చాము అనుకోవటానికి వీలులేదు. అజ్ఞానంలో ఉన్న మనిషి ఎంత ప్రయత్నం చేసినా జ్ఞానాన్ని అర్థం చేసుకోలేడు. మీరు అందరూ పచ్చగా ఉన్నారు అనుకోండి, మీ ఇంటి చుట్టూ వంద కార్లు, సొంత విమానాలు ఉన్నాయి అనుకోండి. ఇవన్నీ పెట్టుకొని భగవంతుడిని మర్చిపోతే మీకు వచ్చేది సున్న. ఇవన్నీ మీకు లేవు అనుకోండి, మీరు కష్టాలు పడుతున్నారు అనుకోండి, ఇంట్లో ఇబ్బందులు పడుతున్నారు అనుకోండి, ఈ కష్టాలు, బాధలు మీ మనస్సును భగవంతుడివైపుకు తిప్పుతున్నాయి అనుకోండి దానికంటే ఇది గొప్ప, ఎందుచేతనంటే భగవంతుడు శాశ్వతం, మిగతావి అన్నీ అశాశ్వతం. మీ కార్లు, విమానాలు అన్నీ స్వప్న సమానం. మీరు ఎవరినైతే ప్రేమిస్తున్నారో, ఎవరికోసమైతే జీవిస్తున్నారో ఒకోసారి వారే మీకు ఎదురు తిరుగుతారు. వారు ఎదురు తిరిగి మిమ్మల్ని మొట్టికాయలు మొడితేగాని మీ మొఖం భగవంతుడివైపుకు తిరగదేమో అని వారిచేత మొట్టిస్తాడు, వాడు భగవంతుడు.

మీకు అశాంతి వస్తే కంగారుపడకండి, దుఃఖంవస్తే కంగారుపడకండి. భగవంతుడు నన్ను వదిలేసాడా, నా గురువు నన్ను వదిలేసాడా అని మీరు అనుకొంటారు. ఇంతకాలం నేను నమ్మిన గురువు ఎక్కడికి పోయాడు అని మీరు అనుభవించే అశాంతిలో, ఆ బాధలో వారిని పట్టుకొని తిడతారు. మీరు పూజించే దేవుడు ఎప్పుడైనా తాత్కాలికంగా మీకు అశాంతి తీసుకొనివచ్చినా ఆయనకు తెలియకుండా మీకు అశాంతి రాలేదు, దుఃఖం రాలేదు. ఇదంతా

ఆయనకు తెలిసే జరుగుతోంది. ఇవన్నీ ఎందుకు మీకు చూపిస్తున్నాడు అంటే మిమ్మల్ని వదిలేయటానికి కాదు, ఆయన ఒడిలోనికి మిమ్మల్ని తీసుకోవటానికే ఈ ప్రక్రియలు అన్నీ చేస్తున్నాడు, అది మీకు తెలియక గురువును పట్టుకొని తిడుతున్నారు. చిన్నపిల్లలను చూడండి, మీరు ఎత్తుకొన్నప్పుడు మిమ్మల్ని కాళ్ళతో తన్నుతారు, మీమీద మూత్రవిసర్జన చేస్తారు, అలాగని వారిని కిందపడేయరు. అలాగే మీరు భగవంతుడిని తిట్టినా, ఏది చేసినా కూడా ఆయన మిమ్మల్ని కింద పడేయడు, ఆయన ఒడిలోనికి తీసుకొంటాడు, వాడు దేవుడు. జ్ఞానం గురించి ఆయన చెప్పటంకాదు, ఇవ్వటమే. గురువు వేరు ఆత్మ వేరుకాదు, గురువు వేరు జ్ఞానం వేరుకాదు, గురువు వేరు దేవుడు వేరుకాదు. అయితే గురువు యందు మనకు భక్తి కలగటం కష్టం ఎందుచేతనంటే ఆయన మన కళ్ళఎదుట కనిపిస్తూ మనతో కలిసి తిరుగుతూ ఉంటాడు. మనందరమూ పెద్ద ధనవంతులము కాకపోయినా తినటానికి తిండి, ఉండటానికి ఇల్లు, కట్టుకోవటానికి బట్ట అన్నీ ఉన్నాయి. అయితే మనం సుఖంగా, శాంతిగా ఎందుకు ఉండలేకపోతున్నాము. లోకంలో సుఖం లేదు, శాంతి లేదు. ఎక్కడ సుఖం ఉందో, ఏ బ్రహ్మపదార్థంలో జ్ఞానం ఉందో, శాంతి ఉందో దాని తాలుక ఎరుక మనకు కలిగేవరకు కోటిజన్మలు ఎత్తినా మనకు అశాంతి విడిచిపెట్టదు, దుఃఖం విడిచిపెట్టదు. శాంతి నీ హృదయంలోనే ఉంది.

లోకం అనిత్యం, లోకంలో ఉన్నది అశాంతి, దుఃఖం. లోకంలో నీకు ఏదైనా సంతోషం కలిగిస్తున్నట్లు కొన్ని విషయాలు కనిపించినా ఏనాటికైనా అవి అన్నీ దుఃఖంగా మారిపోవును. నువ్వు నిరంతరం భగవంతుడిని స్మరిస్తూ ఉంటే నీ దుఃఖం అంతా సుఖముగా మారిపోవును. నువ్వు భగవంతుడిని స్మరించకుండా కేవలము విషయాలనే స్మరిస్తూ ఉంటే నీ సుఖం అంతా దుఃఖంగా మారిపోవును, ఇది నిశ్చయము. బైటగొడవలను మీ మనస్సులోనికి తీసుకోవద్దు, బైటగొడవలు అన్నీ బైటే వదిలేయండి. లోకంలో నుండి వచ్చే సంతోషాలను, దుఃఖాలను లోపలకు తీసుకొంటే ఆ మోత మీరు మోయలేరు, అవుట్‌సైడ్ గొడవలవలన జ్ఞానంరాదు, వాటిని లోపలకు తీసుకోవటం వలన అజ్ఞానం పెరిగిపోతుంది. నువ్వు కంగారుపడవద్దు. నీ దేహం ప్రారబ్ధాన్నిబట్టి నడిచివెళ్ళిపోతూ ఉంటుంది, నీ మనస్సును దేహంతో కలపకు, నీ మనస్సును ఈశ్వరుడిలో ఐక్యం చెయ్యి. నీ మనస్సును దేహానికి అప్పగించవద్దు, నీ మనస్సు ఏ చైతన్యంలో నుండి వచ్చిందో, ఏ ఆధ్యాత్మికహృదయంలోనుండి వచ్చిందో దానిని అక్కడకు నెట్టటానికి ప్రయత్నం చెయ్యి. నీ దేహప్రారబ్ధాన్ని బట్టి సంతోషం వచ్చింది అనుకో, ఇది నిత్యం కాదు అనుకో, దుఃఖం వచ్చింది అనుకో, ఇదీ నిత్యంకాదు అనుకో, నా దేహమే నాది కానప్పుడు ఏది నాది అవుతుంది అన్నాడు బుద్ధుడు. నువ్వు శాంతిగా ఉండాలంటే ఎదుటివారు నీ గురించి ఏమనుకొంటున్నారు అనే గొడవ వదిలెయ్యి. ఎదుటివారు మనలను చెడ్డవారు అంటారు అనుకోండి, వారి గొడవ వదిలెయ్యండి. వారు

మిమ్మల్ని చూసి అసూయ పడుతున్నారు అనుకోండి, వారి గొడవలో వారిని ఉండనివ్వండి, దానిలో మీరు కలుగజేసుకోవద్దు. వారిపట్ల మీరు ఎలా ఉంటున్నారో చూసుకోండి. మీరు ఎదుటివారిని చెడ్డవారు అనుకొంటే నెమ్మదిగా మీరు కూడా చెడ్డవారు అయిపోతారు.

నీకు ఎవడిమీద అయినా కోపం ఉంది అనుకో వారు ఎప్పుడైనా కనిపిస్తే కోపంగా చూడకు, ప్రేమగా చూడు. ఒకవేళ వాడిని ప్రేమగా చూడలేకపోతున్నావు అనుకో, నేను ప్రేమగా చూడమని చెపుతున్నాను కాబట్టి ప్రేమగా చూడు, నాకోసం వాడిని ప్రేమగా చూడు అంటున్నాడు పరమాత్మ. ఎంత అద్భుతమైన టీచింగ్. మీకు ఇష్టంలేని పని అయినా నాకోసం చేస్తున్నారు కాబట్టి మీకు ఏది మంచిదో మీకంటే నాకు ఎక్కువ తెలుసుకాబట్టి ఆ మంచిని నేను మీకు చేస్తాను, మీకు జ్ఞానాన్ని ప్రసాదిస్తాను, జననమరణచక్రం నుండి విడుదల చేస్తాను. మీరు ఎదుటివారి గురించి తప్పడుగా అనుకొంటూ ఉంటే అది సరిచేసుకోండి, అప్పుడు మీ మనస్సు బాహ్యముఖానికి వెళ్ళటం మానేస్తుంది, వారు మీకు జ్ఞాపకం రావటం మానేస్తారు, అప్పుడు మీకు పరమాత్మ చింతన పెరుగుతుంది. పరమాత్మను చింతించగా, చింతించగా అభౌతికమైన, అలౌకికమైన పరమశాంతి అనే దుప్పటితో మిమ్మల్ని కప్పుతాను అంటున్నాడు పరమాత్మ. ఒకోసారి మనస్సుకు సంతోషం వస్తూ ఉంటుంది, ఒకోసారి దుఃఖం వస్తూ ఉంటుంది. మనస్సుకు సంతోషం వచ్చినా, దుఃఖం వచ్చినా అది మీరు కాదు కదా. మీరు దేహం అనుకొన్నా మీరు దేహంకాదు, మనస్సు అనుకొన్నా మీరు మనస్సు కాదు. మీరు కానిదాని చుట్టూ తిరుగుతూ మీరు చనిపోతున్నారు. గురువు తప్పించి, ఈశ్వరుడు తప్పించి మిమ్మల్ని ఉద్ధరించేవాడు ఎవడూ లేడు. మనం ఎవరిని చూసినా వారిలో అంతర్యామిగా ఉన్న ఈశ్వరుడినే చూడాలి. అదే నిజమైన చూపు, మిగతావి అన్నీ దొంగచూపులు. మనం కర్మ చేస్తున్నాము. ఈ ప్రకృతిమనుషులను, ప్రకృతిగుణాలను సంతోషపెట్టే కర్మల వలన బంధాలు వస్తాయికాని మోక్షం రాదు. ఈశ్వరుడి దయ సంపాదించటం కోసమే మనం పని చెయ్యాలి.

లోపల పురములో ఉన్నవాడే పురుషుడు, వాడే చైతన్యం, వాడే పరమాత్మ. వాడిని మేము తెలుసుకోవాలి, వాటిని మేము పట్టుకోవాలి అంటే వాడు చిక్కడు, వాడు దొరకడు అంటున్నారు. మీకు దగ్గరైనట్లు ఉంటాడు పట్టుకొందాం అనుకొంటే పారిపోతూ ఉంటాడు. ఎవరి జీవితం అయితే చేదుగా లేకుండా, పుల్లగా లేకుండా, నూటికి నూరు పాళ్ళు తియ్యగా చేసుకొంటారో వారు కూడా నన్ను పట్టుకోలేరు, వారికి నేను పట్టుబడుతాను అంటున్నాడు పరమాత్మ. నూటికి 99 పాళ్ళు తియ్యగా ఉండి, ఒక వంతు చేదుగా ఉన్నా వారికి దొరికే సమస్య లేదు. ఇంక పులుపు లేదు, చేదు లేదు, అయ్యోపాపం వీరు నూటికి నూరుపాళ్ళు తియ్యగా ఉన్నారు, వారికి దొరకకపోతే ఎలాగ అని నాదయ వలన వారికి దొరుకుతాను గాని అప్పుడు కూడా వారి తెలివితేటల వలన నేను దొరకను అంటున్నాడు పరమాత్మ. మనం

ప్రయత్నం చేసి సాధన చేసి చెయ్యి పట్టుకొందాము అని దగ్గరకు వెళితే చెయ్యి అందించినట్లే అందించి, పారిపోతూ ఉంటాడు. అందరి పురాలలోను పురుషుడు ఉన్నాడు కాని వాడు అందరికీ తెలియబడడు, వాడు ఎవరికి తెలియబడాలనుకొంటే వాడికి మాత్రమే తెలియబడతాడు. ఒక్కసారి మీ హృదయంలో ఉన్న పురుషుడు ఉబికి, ఈ జీవుడిని అజ్ఞానంలో నుండి ఒక్క గంతులో జ్ఞానంలోనికి తీసుకొనివస్తాడు, అది ఒక పెద్ద సర్జరీ, అయితే భగవంతుడు సర్జరీ చేయటానికి కత్తులు అక్కరలేదు, ఎక్స్‌రేలు అక్కరలేదు, మందులు అక్కరలేదు. వాడే డాక్టరు, వాడే కత్తి, వాడే మందు, అన్నీ వాడే. మనం ఎంత ప్రయత్నం చేసినా అనాత్మలో నుండి అసత్యంలోనుండి బయటకు రాలేము. ఎందుచేతనంటే ఇది కోట్లాదిజన్మలనుండి వచ్చే వాసన. కోట్లాదిజన్మల నుండి మనం అసత్యాన్ని సత్యం అనుకొంటున్నాము, అనాత్మను ఆత్మ అనుకొంటున్నాము. మన తెలివితేటల వలన, కుప్పిగంతుల వలన ఇందులో నుండి బయటకు రాలేము. భగవంతుడు సడన్‌గా సర్జరీ చేసి అసత్యంలోనుండి సత్యంలోనికి ఈడ్చేస్తాడు. నేను చనిపోతున్నాను అనే తలంపును బయటకు లాగి కాల్చి బూడిదచేసి చావులేనిస్థితిని ప్రసాదిస్తాడు. లోపలనుండి ఆ మహాచైతన్యం కెరటాలతో ఎగిసిపడి చీకటిలోనుండి వెలుగులోనికి, మృత్యువులో నుండి అమృతత్వంలోనికి లాగుతాడు. ఆయన లాగితేనేగాని మనం ఒడ్డుకు రాలేము. మన తెలివితేటల వలన చిన్న అలవాటులోనుండి, చిన్న వాసనలోనుండి బయటకు రాలేము. ఈశ్వరానుగ్రహం లేకుండా మన వల్ల ఏమీ జరుగదు.

ఈ గోవిందుడు అంటే పరాయివాడు అనుకొంటున్నారు. హృదయంలో ఉన్న పరమాత్మను నేనే, మీ హృదయంలో ఉన్న ఈశ్వరుడిని నేనే, మీ మరుపును నేను, మీ జ్ఞాపకాన్ని నేను, మీ ప్రాణానికి ప్రాణంగా ఉన్నవాడిని నేనే మీ లోపల అంతర్యామిగా ఉన్నవాడినే ఈ రూపం ధరించి వచ్చి చెబుతున్నాను అంటున్నాడు పరమాత్మ. ఇది అసాధ్యం, ఈ పని మన వల్ల అవ్వదు అని ఒకోసారి అనుకొంటాము. ఈశ్వరుడిని ప్రార్థిస్తే అది సాధ్యం చేసి పెడతాడు ఎందుచేతనంటే ఆయనకు అసాధ్యం అంటూ ఏమీ లేదు. ఆయన గోవర్థన పర్వతాన్ని ఎత్తాడు, గొప్పల కోసం కాదు, జీవకోటికి ఉపకారం చెయ్యటానికి చేసాడు. అలాగే నువ్వు కూడా చెయ్యి. నువ్వు ఏదైనా చేస్తే ఈశ్వరుడి ప్రీతికోసం చెయ్యి. ముఖాలు చూసి చేయవద్దు, అక్కడ మతం వద్దు, కులం వద్దు, గుణం వద్దు, అంతర్యామిగా ఉన్న నన్ను చూస్తూ పనిచెయ్యండి, మీరు అజ్ఞానంలో నుండి బయటకు వచ్చేస్తారు అంటున్నాడు పరమాత్మ. భగవంతుడు ఇది మంచి పని అని చెప్పాడు అనుకోండి, మీ మనస్సు వద్దు వద్దు అని చెపుతోంది అనుకోండి, మీ మనస్సును ఒక ప్రక్కనపెట్టి భగవంతుడు చెప్పింది చెయ్యండి. భగవంతుడు చెప్పింది మీరు చేస్తున్నారు కాబట్టి ఆయన సంతుష్టుడు అవుతాడు, మీకు చిత్తశుద్ధి కలుగుతుంది, చిత్తశుద్ధి కలిగాక ఆత్మసిద్ధి కలుగుతుంది. మీరు ఇళ్ళ దగ్గర

కూర్చొని సోది చెప్పకోవద్దు, నా గురించి మాట్లాడుకోండి. భగవంతుడు యొక్క జన్మ, భగవంతుడి యొక్క వైభవం, ఆయన యొక్క లీలలు, ఆయన కళ్యాణగుణాల గురించి మాట్లాడుకొంటూ, పరస్పరం బోధించుకొంటూ ఆనందంగా ఉండండి అంతేగాని ఏడుపు ముఖాలు వేసుకొని సిద్ధమవ్వకండి.

అర్జునా! నీవు నేను ఏదో మాట్లాడుకొన్నాము, ఆ మాటలను శ్రద్ధగా అధ్యయనం చేసి, అర్థం చేసుకొని, ఆనందాన్ని అనుభవిస్తూ దానిని ఇతరులకు పంచిపెట్టేవాడిని చూసి నేను ఇష్టపడతాను, వాడు నాకు భక్తుడు, వాడిని నేను ప్రేమిస్తాను, వాడు నాకు అంతేవాసి అని చెపుతూ, వాడి గురించి ఇంకా వెలితిగా చెపుతున్నాను అని భగవంతుడికి అనిపించి గీతామృతాన్ని ఇతరులకు ఎవడైతే బోధిస్తున్నాడో వాడు నాకు భక్తుడు, వాడు మహాజ్ఞాని అని చెపుతూ చివరికి ఏమని చెప్పాడు అంటే వాడే నేను, నేనే వాడు, వాడికి నాకు భేదం లేదు, ఒక మహాజ్ఞానికి పెట్టే నమస్కారం నాకే అందుతుంది. జ్ఞానంతోటి సమానమైనది ఈ లోకంలోగాని, పరలోకంలోగాని లేదు. అట్టి జ్ఞానాన్ని సముపార్జించటానికి గురువును ఆశ్రయించి జ్ఞానాన్ని పొందు అంటున్నాడు పరమాత్మ. మీరు కాలక్షేపం కోసం ప్రకృతిగుణాల గురించి చెప్పకోవద్దు. ప్రకృతి గుణాల గురించి మాట్లాడుకొంటూ ఉంటే ప్రకృతిలో కూరుకొనిపోతారు, మహాచీకటిలో కూరుకొనిపోతారు. మీరు యజ్ఞాలు చేసినా, వేదాలలో మంత్రాలు చదివినా, నిష్కామకర్మ చేసినా, గుడులు చుట్టూ తిరిగినా, ఎన్ని సాధనలు చేసినా ఇవన్నీ నన్ను తెలుసుకోవటానికే, వీటి అన్నింటి గమ్యం నేనే, అది మర్చిపోవద్దు అంటున్నాడు పరమాత్మ. వాడే గోవిందుడు, వాడే నారాయణుడు. భగవంతుడు చెప్పిన శాంతిలో మీరు ఊగిసలాడుతూ ఉంటే మీకు ప్రాణవాయువు అందదు, శాంతిలో మీరు ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోతారు. మీకు కోరికలు నెరవేరినప్పడు కూడా మీరు కొంతశాంతిగా ఉంటారు, అది అటువంటి శాంతికాదు, అది అలౌకికమైనది, అభౌతికమైనది. అందులో మీరు ఊగిసలాడేటప్పడు మీ శరీరానికి చావు వచ్చినా మీకు ఎర్రచీమ కుట్టినట్లుగా కూడా ఉండదు, అయ్యో శరీరం పోతోంది అని కూడా మీకు అనిపించదు. భగవదనుభవంలో నీవు పొందే శాంతి అట్టిది.

మీకు ఏదైనా సంతోషం వచ్చింది అనుకోండి, ఇది కూడా కాలప్రవాహంలో కొట్టుకొనిపోతుంది అనుకోండి మీకు ఏదైనా దుఃఖం వచ్చింది అనుకోండి, ఇది కూడా కాలప్రవాహంలో కొట్టుకొనిపోతుంది అనుకోండి. ఎప్పడూ ఉండేది, కాలానికి అతీతంగా, ప్రాంతానికి అతీతంగా, చావుపుట్టుకలకు అతీతంగా ఉండేది ఎవరు? ఈశ్వరుడు ఒక్కడే. ఆయన పాదాలను ఆశ్రయించండి, ఆయనను గౌరవించండి, ఆయనను పూజించండి, ఆయనను విశ్వసించండి. మీకు ఏది మంచిదో అది ఆయనే చేస్తాడు. కృష్ణుడు దేవుడు అని ధుర్యోధనుడికి తెలియదు, భీష్ముడికి తెలుసు. అవతారపురుషుడు భూమి మీదకు

వచ్చినప్పుడు వాడు అవతారపురుషుడు అని అందరికీ తెలియదు. జ్ఞానం తాలుక వైభవం లేనివారు, సాధనా సంస్కారం లేనివారు, సహృదయం లేనివారు అవతారపురుషుడిని గుర్తించలేరు, అవకాశాన్ని కూడా వదిలేస్తారు. ఏదో రమణమహర్షిగారిని దర్శించుకొంటే కోరికలు నెరవేరతాయని కొంతమంది అనుకోవచ్చు, ఏదో మహాత్ముడిని చూసివద్దాము అని కొంతమంది అనుకోవచ్చు. ఆయన కుమారస్వామి అంశతో జన్మించాడు, ఆయన మహాజ్ఞాని అని ఏదో ముగ్గురు, నలుగురికి తప్పించి తెలియదు, ఒకవేళ తెలుసు అని అనుకొన్నా తెలియదు అని గణపతిశాస్త్రిగారు చెప్పారు.

(సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు, 13-12-2007, పాలమూరు)

ప్రియమైన ఆత్మబంధువుల్లారా,

కొంతమందికి ఆలోచనే ప్రధానం, వివేకమే ప్రధానం. మన జీవితం వివేకవంతంగా ఉంటే మన శరీరం కూడా నీడ ఎలా వస్తుందో అలాగే మనకూడా ఆనందం వస్తుంది. మనం జీవితంలో నేర్చుకోవలసింది ఏమిటి అంటే గౌరవాలకోసం, గొప్పలకోసం ఏపనీ చేయకూడదు. మీకు నేను ఏదైనా సహాయం చేసాను అనుకోండి దానివలన నాకు సంతోషం రావాలి, మీకు సంతోషం రావాలి. గొప్పలకోసం, గౌరవాలకోసం చేస్తే ఇచ్చినవాడు సుఖపడడు, తీసుకొన్నవాడు సుఖపడడు. గౌరవాలకోసం ఏదైనా మంచి పనిచేసినా దాని వలన పుణ్యం రావచ్చు గాని చిత్తశుద్ధి రాదు, మనస్సుకు నిర్మలత్వం రాదు. ఈ మధ్యన ఒక భక్తుడు నా దగ్గర ఏమన్నాడు అంటే నాకు జనం వద్దు, ధనం వద్దు, గౌరవం వద్దు, చదువు వద్దు, ముక్తి కూడా అక్కరలేదు భగవంతుడి పాదాలయందు భక్తి ఉంటే చాలు అన్నాడు. ఆ భక్తి పర్యవసానంగా ఆయన ముక్తిని యిస్తే ఇవ్వవచ్చు కాని దానికి సంబంధించిన కోరిక మటుకు లేదు అంటున్నాడు. నేను భగవంతుడిని ప్రార్థించేది ఏమిటి అంటే నాకు మోక్షాన్ని ప్రసాదించమని అడగటం లేదు, నీ పాదాలయందు భక్తిని ప్రసాదించు అని అడుగుతున్నాను. భక్తి అనేది నా చేతికి సంబంధించిన పని, ముక్తి అనేది ఆయన చేతిలో పని. నాచేతిలో ఉన్న పనిని శ్రద్ధగా, గౌరవంగా చేస్తాను. అంతేగాని భగవంతుడి చేతిలో ఉన్న పనిలో నేను కలగజేసుకోను. నాకు ముక్తి కావాలని అడిగితే భగవంతుడు చేసే పనిని బలవంతం చెయ్యటం. ముక్తిమీద నా మనస్సు ఉంటే భక్తిని మర్చిపోతాను, వర్తమానకాలం జారిపోతుంది అంటున్నాడు. జీవకోటి అంతా గుణాలచేత ఆడించబడుతోంది. వారికి వారి గుణమే ప్రధానం, వారి అలవాట్లే ప్రధానం కాని భగవంతుడి మాట ప్రధానం కాదు. నేను వారిని బుజాన వేసుకొని తిరగటంలేదు, నాకు భగవంతుడు తప్పించి ఈ జనాల గొడవ అక్కరలేదు అంటున్నాడు.

మనస్సులో గుణాలు ఉన్నాయి, శరీరంలో రంగులు ఉన్నాయి. ఈ గుణాలతో, రంగులతో సంబంధం లేకుండా, అన్ని కాలాలలో, అన్ని అవస్థలలో ఈ జీవకోటికంతటికి ఆధారంగా ఒక చైతన్యం ఉంది. మనం గుర్తించినా, గుర్తించకపోయినా చైతన్యం ఉన్న